

Інклюзивне навчання в Сварицевицькій загальноосвітній школі

Знедолена природою дитина не повинна знати,

що вона малоздібна, що у неї слабкий розум, слабкі сили.

Виховання такої дитини повинно бути у сто разів ніжнішим,

чуйнішим, дбайливішим. В.О.Сухомлинський

ПРО НАШУ ШКОЛУ

- Станом на 1 вересня
- 2016року в школі навчається:
- Учнів-303 класів-17
- Початкова школа-7
- Старша школа-10
- З інклюзивним навчанням 2 учні

ПРО НАШУ ШКОЛУ

Педагогічних
працівників -43

Серед них — 2 асистента
учителя

Киркевич Г.В

Холодзько Н. В

Розпочато інклюзивне навчання

- Витяги протоколів з ПМПК
- Заява батьків
- Наказ по ЗНЗ щодо запровадження інклюзивного навчання
- Відношення щодо організації інклюзивного навчання

Інклюзивне навчання розпочате у 2016 року

- Відкритий клас з інклюзивною формою навчання:
- 4-А клас- 1 дитина
- Наповнюваність — 18 учнів
- Класовод —
- Стрибулевич О.О
- Асистент вчителя-
- Холодько Н.В

Психолого-педагогічний супровід

Розвиток конгнітивної сфери та соціальної взаємодії-4
години

Формування навчальних навичок — 4 години

Заняття з асистентом вчителя -8 годин

Заняття на уроках -22 годин

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ

Закони України

від 23.05.1991 №1060-XII

від 13.05.1999 №651-XIV

від 06.10.2005 №2961-IV

від 21.03.1991 №875-XII

ратифіковано Законом від 16.12.2009 №1761-VI від
5 червня 2014 року № 1324 – VII

Постанови Кабінету Міністрів України

від 15.08.2011 №872

від 21.08.2013 № 607

Накази МОНМСУ

від 01.10.2010 № 912 від 09.12.2010 №1224 від 13.04.2011 №329

від 10.06.2011 № 572

від 28.01.2014 № 80

від 22.04.2014 № 504 від 19.08.2016 №1009 Орієнтовні вимоги до

контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи"

Листи МОНМСУ

від 18.05.2012 №1/9-384

від 26.07.2012 №1/9-529

від 02.01.2013 №1/9-1

від 13.08.2014 №1/9-413

від 05.06.2015 №1/9-280

Інклюзивне навчання — це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

Метою інклюзивного навчання є реалізація права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізація та інтеграція у суспільство, залучення сім'ї до участі у навчально-виховному процесі.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;

забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;

створення освітньо-реабілітаційного середовища для задоволення освітніх потреб учнів з особливостями психофізичного розвитку;

створення позитивного мікроклімату у загальноосвітньому навчальному закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;

забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;

надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальних планів та програм навчання.

Основа інклюзивного навчання

Всі учні:

Можуть навчатися різними методами і в різний період часу.

Мають індивідуальні здібності й особливості.

Хочуть відчувати, що їх розуміють і цінують.

Мають різне походження і бажають, щоб їх відмінності поважалися.

Пізнають скрізь.

Організація інклюзивного навчання

Для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами (діти з вадами фізичного та психічного розвитку, у тому числі діти-інваліди), у загальноосвітніх навчальних закладах створюються відповідні умови:

- безперешкодний доступ до території та приміщень навчального закладу, зокрема, для дітей з вадами опорно-рухового апарату, в тому числі для дітей, які пересуваються на візку, та дітей з вадами зору;

- забезпечення навчального закладу необхідними навчально-методичними посібниками, наочно-дидактичними та індивідуальними технічними засобами навчання;

- кабінети учителя-дефектолога, психологічного розвантаження, логопедичний з відповідним корекційно-розвитковим обладнанням;

- забезпечення педагогічними кадрами, які володіють методиками роботи з дітьми з особливими освітніми потребами (зокрема, учителями-дефектологами, учителями інклюзивного навчання (асистентами учителя));

Адаптація та модифікація навчально-виховного процесу

Навчально-виховний процес в класах з інклюзивним навчанням у загальноосвітніх навчальних закладах здійснюється відповідно до робочого навчального плану школи, складеного на основі Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджених Міністерством освіти і науки України, з урахуванням потреб учня та особливостей його психофізичного розвитку. Для дітей з особливими освітніми потребами на основі робочого навчального плану школи розробляється індивідуальний навчальний план з урахуванням рекомендацій ПМПК. Навчання дітей у класах з інклюзивним навчанням здійснюється за навчальними планами, програмами, підручниками, посібниками, рекомендованими Міністерством освіти і науки України для загальноосвітніх навчальних закладів.

Складові моделі інклюзивної освіти

Командний підхід

Задоволення індивідуальних потреб дітей

Співпраця з батьками

Створення сприятливої атмосфери в дитячому колективі

Діти з особливими потребами

Термін «діти з особливими потребами» стосується дітей до 18 років, які потребують додаткової навчальної, медичної і соціальної підтримки з метою покращання здоров'я, розвитку, навчання, якості життя, участі в громаді, тобто включення. Сьогодні в Україні немає єдиної офіційної термінології для характеристики дітей з особливими потребами.

Діти з особливими вадами

«Особливі діти» – діти з особливостями (порушеннями) психофізичного розвитку. Такі діти мають відхилення від нормального фізичного чи психічного розвитку, зумовлені природженими чи набутими розладами.

Залежно від типу порушення виокремлюють такі категорії дітей: з порушеннями слуху (глухі, оглухлі, зі зниженим слухом);

з порушеннями зору (сліпі, осліплі, зі зниженим зором);

порушеннями інтелекту (розумово відсталі, із затримкою психічного розвитку);

з мовленнєвими порушеннями;

з порушеннями опорно-рухового апарату;

зі складною структурою порушень (розумово відсталі сліпі чи глухі; сліпоглухонімі та ін.);

з емоційно-вольовими порушеннями та дітей з аутизмом.

Особливі діти

В Сварицевицькій школі в умовах інклюзії навчається 2 дитини з особливими вадами:

Учениця 4 класу

Згідно витягу з протоколів ПМПК психолого-педагогічний висновок: порушення розумового розвитку у формі затримки психічного розвитку.

Учень 7 класу

Згідно витягу з протоколів ПМПК психолого-педагогічний висновок: порушення слуху.

АСИСТЕНТ ВЧИТЕЛЯ

Посада «асистент вчителя» передбачає надання допомоги вчителю в організації, підтримці та здійсненні навчально-виховного процесу.

Введення посади «асистент вчителя» передбачено нормативно-правовими документами. *Постанова Кабінету міністрів України від 15.08.2011 №872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах»* зазначає, що *«особистісно орієнтоване спрямування навчально-виховного процесу забезпечує асистент вчителя, який бере участь у розробленні та виконанні індивідуальних навчальних планів та програм, адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими потребами»*.

З ініціативи Міністерства освіти і науки, молоді та спорту Міністерством соціальної політики доповнено Класифікатор професій посадою асистента вчителя інклюзивного навчання (наказ Держспоживстандарту від 28.07.2010 №327). Посаду асистента вчителя передбачено Типовими штатними нормативами загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки від 06.12.2010р. №1205.

л Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту №1/9-675 від 25.09.12 року «Щодо посадових обов`язків асистента вчителя» зазначає орієнтовні кваліфікаційні характеристики асистента вчителя в класі з інклюзивним навчанням, які розроблені у зв`язку з введенням зазначеної посади до типових штатних нормативів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 06.12.2010р. за №1308/8603.

Обов'язки асистента вчителя

Асистент вчителя забезпечує соціально-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами: разом із вчителем класу виконує навчальні, виховні, соціально-адаптаційні заходи, запроваджуючи ефективні форми їх проведення, допомагає дитині у виконанні навчальних завдань, залучає учня до різних видів навчальної діяльності; у складі групи фахівців бере участь у розробленні та виконанні індивідуальної програми розвитку дитини; адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дитини з особливими освітніми потребами.

Асистент здійснює функції

Організаційну.

Навчально - розвиткову.

Діагностичну.

Прогностичну.

Консультативну.

Переваги інклюзивного навчання

Всі діти отримують користь від інклюзивного навчання. Воно дозволяє їм розвивати індивідуальні сильні сторони і таланти.

Приймати всіх дітей без виключення в загальноосвітню шкільну систему і суспільство.

Працювати над досягненням індивідуальної мети беручи участь в житті громади та їхнього класу.

Залучати батьків в процес навчання і життя школи.

Розвивати культуру поваги і належності до школи. Мати можливість навчатися і поважати різні здібності інших.

Створювати дружні стосунки з іншими дітьми Позитивно впливати на школу, громаду та поважати різноманіття та включення на більш широкому рівні.

Переваги для дітей без особливих потреб:

Діти вчаться природно сприймати і толерантно ставитися до людських відмінностей.

Діти вчаться налагоджувати й підтримувати дружні стосунки з людьми, які відрізняються від них.

Діти вчаться співробітництву.

Діти вчаться поводитися нестандартним чином, бути винахідливими, а також співчувати іншим.

Переваги для родин:

- Батьки отримують інформацію про типовий і атиповий розвиток дітей.
- Родини одержують підтримку з боку інших батьків.

- Батьки беруть активну участь у визначенні навчальних цілей і завдань для дітей.
- Всі батьки стають частиною шкільної спільноти.

Переваги для дітей з особливими потребами

Завдяки цілеспрямованому спілкуванню з однолітками поліпшується когнітивний, моторний, мовний, соціальний та емоційний розвиток дітей.

- Ровесники відіграють роль моделей для дітей з особливими освітніми потребами.
- Оволодіння новими вміннями та навичками відбувається функціонально.
- Навчання проводиться з орієнтацією на сильні якості, здібності та інтереси дітей.
- У дітей є можливість для налагодження дружніх стосунків зі здоровими однолітками й участі у громадському житті.

Переваги для вчителів та інших фахівців:

Вчителі інклюзивних класів краще розуміють індивідуальні особливості учнів.

Вчителі оволодівають різноманітними педагогічними методиками, що допомагає їм ефективно сприяти розвитку дітей з урахуванням їхньої індивідуальності.

Спеціалісти (медики, педагоги спеціального профілю, інші фахівці) навчаються працювати в команді.

Спільні дії в просуванні інклюзивного навчання.

Приймати всіх дітей до загальноосвітніх шкіл та шкільного життя.

Надавати всебічну допомогу учням з особливими потребами, їх одноліткам та вчителям в разі потреби.

Дивитися на кожного учня з огляду на те, що він може, а не на те, що він не може.

Створювати навчальні цілі згідно індивідуальних можливостей кожної дитини беручи до уваги, що діти можуть мати різні навчальні цілі, але навчатися разом в класі.

Переобладнати школи і класи з тим, щоб вони зосереджували увагу на потенціалі кожної дитини.

Сприяти сильному лідерству в особі директора школи і адміністрації

Сприяти підготовці вчителів, які ознайомлені з різними методами викладання.

Формувати команду — директорів шкіл, вчителів, батьків, учнів

Недоліки інклюзивної освіти

Відсутність корекційної педагогіки та вузьких спеціалістів(логопед,інструктор ЛФК)та інші.

Відсутність гнучкості фінансування.

Діти з ООП не будуть прийняті своїми однолітками.

Неприспосованість приміщень до особливих потреб.

Дякуємо за увагу!

Підготувала:
асистент вчителя
Холодзько Н.В